

JÓNÍNA MAGNÚSDÓTTIR

RAUNFÆRNIMAT Í SKRIFSTOFUGREINUM – MARKMIÐ, FRAMKVÆMD OG NIÐURSTÖÐUR

Raunfærnimat í skrifstofugreinum var tilraunaverkefni sem hófst í apríl 2010 og lauk í apríl 2011. Miðstöð símenntunar á Suðurnesjum (MSS) hafði umsjón með verkefninu en samstarfsaðilar voru Mímir–símenntun, Menntaskólinn í Kópavogi (MK), Fagråd verslunar- og þjónustugreina (FVP) og Fræðslumiðstöð atvinnulífsins (FA). Jónína Magnúsdóttir hafði umsjón með verkefninu fyrir hönd Miðstöðvar símenntunar á Suðurnesjum. Hún var einnig náms- og starfsráðgjafi fyrir þátttakendur á Suðurnesjum. Erla María Gísladóttir náms- og starfsráðgjafi sinnti ráðgjöf fyrir hönd Mímis en Þóra Friðriksdóttir tók við vegna barnsburðaleyfis Erlu. Inga Karlsdóttir hafði yfirumsjón með matinu fyrir hönd MK. Aðrir matsaðilar fyrir hönd MK voru Garðar Vilhjálmsson og Harpa Halldórsdóttir. Í undirbúningshópi verkefnisins voru einnig Björn Garðarson (FVP) og Haukur Harðarson (Fræðslumiðstöð atvinnulífsins). Þeir unnu náðið með undirbúningshópi og veittu faglega ráðgjöf ásamt því að FA fjármagnaði verkefnið. Metin var raunfærni af Skrifstofubraut I sem er ein af námsskrám bóklegra greina í Menntaskólanum í Kópavogi.

MARKMIÐ

Markmið verkefnisins var raunfærnimat á þekkingu og færni einstaklinga í samanburði við Skrifstofubraut I í Menntaskólanum í Kópavogi. Einnig að útbúa skimunarlista til að meta frumþekkingu þátttakenda og hvort þekking þeirra væri nægjanleg út frá markmiðum námsskrár til að taka þátt í raunfærnimatinu. Þá voru útbúnir sjálfsmatslistar út frá færni viðmiðum og markmiðum sem námsskráin á Skrifstofubraut I segir til um svo þátttakendur gætu metið færni sína og þekkingu. Að lokum að framkvæma raunfærnimat með einstaklingum en það fólst í skimunarviðtölum hjá náms- og starfsráðgjafa og gerð færniöppu. Þá fylltu þátttakendur út sjálfsmatslista sem notaðir voru til greiningar á hvaða greinum viðkomandi færi í mat. Hluti af markmiðum voru einnig viðtöl við námsráðgjafa og matsaðila, mat á raunfærni og boð á áframhaldandi námi í MK í lok raunfærnimats.

Skrifstofubraut I er 33 einingar og voru 32 einingar til mats. Lokaverkefni var ekki til mats. Þátttakendur voru 22 og komu 9 frá Suðurnesjum en 13 frá Reykjavíkursvæðinu. Samstarf var haft við Mími-símenntun um öflun þátttakenda

þar sem ekki náðist í 20 manna hóp á Suðurnesjum innan tímamarka. Samkvæmt áætlun þurftu þátttakendur að vera 20 manns.

FRAMKVÆMD

Undirbúningur verkefnisins fór fram frá apríl til nóvember 2010 fyrir utan sumarmánuðina. Á því tímabili fór fram vinna við skimunarlista, sjálfsmatslista, auk þjálfunar þeirra sem koma áttu að matinu; matsaðilar, verkefnastjórar og náms- og starfsráðgjafa. Jafnframt því var unnið að undirbúningi á auglýsingar- og kynningarefni. Nokkur röskun varð á upphaflegri tímaáætlun þar sem erfitt reyndist að afla tuttugu þátttakenda á Suðurnesjum á nægilega skömmum tíma. Því var farið í samstarf við Mími-símenntun í janúar 2011. Ljóst er að kynna þarf hugmyndafræði raunfærnimats betur meðal markhóps og stjórnenda fyrirtækja. Gerð var krafa um að þátttakendur væru með fimm ára starfsreynslu og væru orðnir 23 ára. Tuttugu og tveir einstaklingar komu í skimun og allir fóru í mat. Enginn hætti við í ferlinu. Þátttakendur voru m.a. atvinnuleitendur, öryrkjar eða einstaklingar í starfi á aldrinum 23–59 ára. Tuttugu og ein kona og einn karlmaður tóku þátt. Þátttakendur komu ýmist eftir: umfjöllun í staðarblaðinu (Suðurnes), VR blaðinu (Reykjavík), kynningarfund (Suðurnes), auglýsingum frá VMST sem sendar voru í tölvupósti til þeirra sem voru á skrá (Suðurnes) eða í gegnum tengiliði VMST og VR (Reykjavík). Sendur var póstur á starfsmannastjóra nokkurra fyrirtækja í Reykjavík og á Suðurnesjum. Nokkrir þátttakendur komu frá einu stórfyrirtæki í Reykjavík.

Skimunarlistar virkuðu ágætlega í heildina og gáfu nokkuð góða vísbandinu um hvort viðkomandi átti erindi í matið. Þeir gáfu líka nokkuð góða samsvörun við sjálfsmatslistana. Að lokinni skimun unnu þátttakendur færniöppu með náms- og starfsráðgjafa. Í framhaldi af því fylltu þeir út sjálfsmatslista þar sem þeir lögðu mat á færni á móti viðmiðum í námsskrá. Matsaðilar frá MK sáu um framkvæmd

Jónína Magnúsdóttir

Mynd 1. Framkvæmd – yfirlit

2010	
Apríl – maí	Undirbúningshópur hittist í nokkur skipti og ræddi verkefnið – samstarfs- hópur myndaður
Ágúst	Þjálfun matsaðila, verkefnastjóra og náms- og starfsráðgjafa
September – nóvember	Gerð auglýsinga- og kynningarefnis Gerð skimunarlista Gerð sjálfsmatslista Vinnufundir matsaðila og verkefnastjóra
Nóvember 2010 – febrúar 2011	Öflun þátttakenda og skimunarviðtöl samhliða Samstarf við Mími um öflun þátttakenda í byrjun janúar 2011
2011	
Mars – apríl	Færnisráning Sjálfsmat Matsviðtöl Lokaviðtöl – útskrift
Maí – júní	Vinnufundur samstarfsaðila – uppgjör að loknu mati Skýrslugerð

matsins. Náms- og starfsráðgjafi hlýddi á þegar viðtöl voru tekin við þátttakendur og var þeim stuðningur. Voru ráðgjafar sammála um að þar kynntust þeir ráðþega betur og

auðveldara var að kynna niðurstöður í lok samtals, sérstaklega þar sem viðkomandi stóðst ekki mat. Matsaðila gekk vel að skila af sér niðurstöðum til einstaklinganna í matinu. Sátt var milli matsaðila og þátttakenda í allflestum tilfellum. Matsviðtölin tóku flest 2–2 ½ klst. með einhverjum undantekningum. Matsaðilar skiluðu af sér blaði þar sem sást hvað viðkomandi fékk metið og það blað síðan notað í lokaviðtölum hjá náms- og starfsráðgjafa til að skoða framhaldið hjá viðkomandi. Einnig fengu þátttakendur afhent viðurkennigaskjal frá MK þar sem fram kom heildarfjöldi eininga og staðnar námsgreinar. Viðkomandi fær það skráð í Innu upplýsingakerfi skóla, um leið og hann skráir sig í nám hjá MK. Nítján þátttakendur af tuttugu og tveimur hafa skráð sig í MK í haust til að klára Skrifstofubraut I.

NIÐURSTÖÐUR MATS

Heildarfjöldi eininga til mats í verkefninu voru 458. Heildarfjöldi staðinna eininga var 344 eða 75%. Meðaltal staðinna eininga á einstakling var 15,6 en 14 einingar voru áætlaðar í upphafi verkefnis.

Tafla 1. Fjöldi þátttakenda sem fengu eftirfarandi greinar metnar borið saman við fjölda sem á þeim ólokið eftir matið

Námþættir	Metið	Ólokið
Bókfærsla 153	12	10
Bókfærsla 253	1	21
Bókfærsla 353 – tölvubók	8	14
Skrifstofufærni 152	22	0
Íslenska 152	15	7
Íslenska 252	21	1
Enska 152	18	4
Enska 252	18	4
Stærðfræði 153	6	16
Tölvur 153	18	4
Tölvur 253	5	17
Markaðsfræði 152	0	22
Verslunarréttur 152	0	22

Frá útskrift úr raunfærnimati í skrifstofugreinum.

Tafla 1 sýnir ekki hvaða greinar hver einstaklingur ætlaði sér að fara í mat í og stóðst/stóðst ekki. Nokkrir ætluðu sér í mat í ákveðnum greinum en stóðust ekki matið. Einnig voru nokkrir sem ætluðu ekki í mat í ákveðnum greinum en fengu þær samt sem áður metnar. Eins og sjá má fékk enginn greinarnar markaðsfræði og verslunarrétt metnar og einungis einn fékk bókfærslu 253 metna. Þá er áhugavert að sjá hversu margir fengu íslensku og ensku metna. Allir fengu skrifstofufærni metna og allmargir bókfærslu 153 og tölvur 153.

AÐ LOKUM

Framkvæmd verkefnisins gekk í heild mjög vel. Ýmis atriði máttu betur fara eins og að huga að nýjum leiðum við kynningu á verkefninu með það í huga að ná persónulega til einstaklinga með reynslu af skrifstofustörfum. Til dæmis með því að nýta stéttarfélög, starfsmannastjóra stærri fyrirtækja og ráðgjafa sem hitta atvinnuleitendur í einstaklingsviðtölum og hópráðgjöf. Passa þarf upp á að niðurstöður úr sjálfsmatinu séu kynntar þátttakendum fyrir matsamtal. Svo er mikilvægt að matslistar séu í endurnýjun. Hugtök í listunum þarf að laga að þátttakendum og tungumáli þeirra. Það sem gekk

vel var meðal annars ferlið og matsaðferðirnar. Seta náms- og starfsráðgjafa í matsviðtölum gekk vel og skapaði gott traust milli allra sem stóðu að verkefninu, þ.e. matsaðila, náms- og starfsráðgjafa og þátttakanda. Matsaðila gekk vel að koma niðurstöðum frá sér og tenging frá verkefni inn í skólann gekk vel vegna góðs samstarfs milli náms- og starfsráðgjafa og matsaðila. Skólameistari MK var mjög jákvæður gagnvart verkefninu og er það mikilvægt fyrir raunfærnimat og kynningu þess innan framhaldsskólanna.

Allt samstarf var til fyrirmyndar í þessu tilraunaverkefni og má ætla að hægt sé að bjóða upp á mat á Skrifstofubraut I aftur þar sem stór hópur fólks hefur starfað við skrifstofustörf án menntunar.

UM HÖFUNDINN

Jónína Magnúsdóttir hefur starfað sem náms- og starfsráðgjafi hjá Miðstöð símenntunar á Suðurnesjum frá janúar 2010. Helstu verkefni eru hópráðgjöf fyrir atvinnuleitendur sem og einstaklingsráðgjöf, kennsla á námskeiðum MSS, námstækni og sjálfsstyrking. Jónína starfaði áður sem grunnskólakennari. Jónína er með B.Ed. próf frá Kennaraháskóla Íslands og próf í náms- og starfsráðgjöf frá Háskóla Íslands.